

С ТРУД СПЕЧЕЛЕНИ ПАРИ КАБАРДИНСКА ПРИКАЗКА

chitanka.info

Синът на един заможен човек бил много мързелив. Бащата от сутрин до вечер се трудел, а синът безделничел. Как работят хората не знаел и не искал да знае; ядъл и пиел, с широка ръка пилеел бащините си пари.

Додеяло това на бащата, пък и го досрамяло от съседите. Решил да го приучи на честен труд и пестеливост. Един ден му рекъл:

— Е, синко, ти си вече голям, можеш да си печелиш сам хляба, че който се излежава на младини, умира от глад на старини!

Не му се щяло на мързеливеца да остави мекото легло и добрите приятели, ала нямало какво да прави: бащината воля е закон. Навел глава и продумал:

— Добре, тате...

Бащата отвел сина си в съседното село. Там го главил ратай у един свой познат.

Условили се момъкът да работи цяла година за една жълтица.

Бащата си отишъл, а стопанинът си помислил: „Защо ли този човек ми води сина си за ратай? И то само за една жълтица да ми работи цяла година? Той е толкова богат, че може да изхрани не един син, а дванадесет. Сигурно иска да ме изпита как се отнасям с ратаите си — дали не ги пресилвам с работа, дали лошо ги храня, та сетне да ме обади на старейшината и да ме посрами пред всички. Не, няма да карам синчето му да работи както другите ратаи! Ако го моря с работа, бащата ще ми се разсърди!“

И стопанинът оставил момъка пак така да безделничи: хранел го добре и добре го обличал. А мързеливецът, разбира се, само това и чакал — по цял ден се изтягал на сянка и се шляел с нови приятели.

Така се изтърколила годината. Както било уговорено, стопанинът дал на момъка една жълтица и го пратил да си иде у дома.

Пристигнал си синът в бащиния дом, охранен, прилично облечен.

— Е, синко, как е? Поработи ли? — попитал го бащата.

— Поработих, тате.

— Получи ли пари за труда си?

— Получих една жълтица.

— Дай я тук!

Подал синът получената от стопанина жълтица. Взел я бащата, и без дори да я погледне, захвърлил я в реката. Синът не се учудил на тая

бащина прищявка. Вдигнал рамене — защо да се ядосва за една жълтица! Това пари ли са?

Поседял синът под бащината стряха, изтягал се на меко някой и друг ден. Бащата пак рекъл:

— Е, синко, ще трябва да отидеш да поработиш още една година!

— Бива, тате! — съгласил се мързеливецът. Разбрал той, че и като ратай Пак нищо няма да работи и ще скита с весели приятели.

Отвел го бащата в друго село, при друг познат стопанин. И с него се условил, че синът му ще работи една година и за труда ще получи една жълтица.

И този стопанин като предишния си помислил: „Защо ли пък такъв заможен човек ми дава сина си за ратай? Сигурно иска да ме изпита, та после да ме обади на старейшината, че измъчвам ратаите си и не ги храня добре. Ама аз няма да насилвам момчето да работи.“

И оставил той момъка на негова воля: ако иска да работи, ако иска — да лежи. А го обличал и хранел като роден син.

Изхвърчала още една безгрижна и безплодна година. Стопанинът дал една жълтица на мързеливеца и го пуснал да си върви у дома.

Върнал се синът при баща си.

— Е, синко, поработи ли?

— Поработих, тате.

— Получи ли пари за труда си?

— Получих една жълтица.

— Дай я тука!

Синът дал жълтицата. Бащата, без да я погледне, я захвърлил в реката. Синът пак нищо не казал.

Разбрал бащата, че не е излязла работата, както той искал. Подир някой ден завел сина си тоя път в едно далечно село, където никой не го познавал. Там главил момъка у един стопанин и му рекъл:

— Виждам, че ти не си богат човек. Затова няма да ти искам никаква плата за труда на моя син. Нека ти поработи една година без пари!

Оставил сина си и си отишъл.

Досетил се стопанинът, че бащата не току-тъй му води тоя момък. Още от първия ден го накарал яката да работи, не го оставял да се потрива. Стане стопанинът още не разденило се и вдига ратая; самият той се труди без почивка и подбутва момъка:

— Работи, работи! Не се помайвай!

Чак вечер момъкът можел да си отдъхне.

Така се влачели дълги дни. Тежък се сторил животът на несвикналия да работи момък: ръцете му се разранили, кръстът го заболял и той охкал, пъшкал, къпел се в гореща пот. Пък стопанинът като че ли нищо не забелязвал и само подвиквал:

— Работи, както и аз работя! Не изоставай подир мене! Труди се, та да ти се услажда хлябът!

Видял момъкът, че не може да се скрие от зоркото око на стопанина. Какво да прави горкият — ще играе, както му свирят! Плюл си на ръцете, заработил мъжки. Подир някое време така свикнал с труда, че вече не чакал стопанинът да го подтиква. Заякнал момъкът и работата му потръгнала. Преди стопанинът все го хокал и му подвиквал, пък сега понякога го хвалел.

Така изминала тая година. Ръцете на момъка се покрили със слинове, тялото му закоравяло. А пък от хубавите му дрехи помен не останал — само дупки и парцали.

Когато дошло време да си върви, стопанинът му рекъл:

— Баща ти не ми искаше пари за твоя труд. Ама ти добре работи и не бива да те пусна с празни ръце. Ето ти две жълтици, ти си ги спечели честно.

А сега върви си у дома със здраве!

Върнал се момъкът загорял, възмъжал. Погледнал го бащата, подсмихнал се под мустак:

— Е, млади синко, работи ли?

— Работих.

— Добре ли работи?

— Добре.

— А плати ли ти стопанинът за работата?

— Плати ми две жълтици.

— Дай ги тука!

Подал му синът двете жълтици. Бащата ги видял и понечил да ги хвърли в реката. Синът го уловил за ръката. Бащата го изгледал и попитал:

— Какво те е прихванало?

Синът възкликнал:

— Не хвърляй, тате, жълтиците в реката! С пот и мъка съм ги спечелил.

Усмихнал се бащата и рекъл:

— Виждам, сине, че това са жълтици с труд спечелени. Такива пари не се хвърлят във водата, не се пилеят току-тъй. Разбра ли сега и ти това?

— Разбрах.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.